

Osmanlı Türkçesiyle Yazılmış “Tenezzüh” Adlı Hikâyenin Dili

The Language of the Story “Tenezzüh” Written in Ottoman Turkish

Ali KOÇ

Munzur Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü alikoc@munzur.tr,
<https://orcid.org/0000-0001-9809-3601>

Özet

Ömer Seyfettin’in Sabah gazetesinde 1902’de yayımlanan “Tenezzüh” adlı hikâyesi, yazarın bilinen en erken dönem ürünlerinden biri olup onun edebî serüveninde Osmanlı Türkçesinden sade Türkçeye geçiş çizgisinin başlangıç aşamasını temsil eder. Bu metin, geç Osmanlı dönemi dil atmosferinin karakteristik unsurlarını yoğun biçimde taşır. Arapça ve Farsça kökenli söz varlığının ağırlığı, tamlama ve terkiplere dayalı sentaktik örüntüler, edebî üslubun retorik öğeleri ve yazı-dili ile konuşma-dili arasındaki mesafe. Son dönem Osmanlı Devleti’nde resmî ve kültürel alanlarda hâkim dil olan Osmanlı Türkçesi; Türkçe dil merkezi üzerinde Arapça-Farsça söz varlığı ve gramer kalıplarıyla eklemelenen çok katmanlı bir yazı dilidir. Bu dil, yüksek edebiyatın ve basının normlarını belirlerken, modernleşme süreciyle birlikte sadeleşme ve millî dil arayışlarının tartışma odağına yerleşmiştir.

Geçiş döneminde Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmış “Tenezzüh”ün söz varlığı ve söz dizimi, metindeki Arapça ve Farsça öğelerin dağılımı üzerinden betimlenecek; bu dağılımın üslup ve anlatım işlevleriyle ilişkisi bu eser üzerinden ortaya konacaktır. İnceleme, öncelikle metindeki köken bilgisi sınıflandırmasına dayalı bir leksik envanter çıkaracak; Arapça (ör. tahattur, muâşaka, sekerât), Farsça (ör. pîş-i hayâl, hâl, maşaallâh türü kalıplaşmış öğeler) ve Türkçe unsurları ayırt ederek oranlarını belirleyecektir. Ardından, izafet, tamlama zincirleri, terkipli nitelemeler ve uzun cümle yapılarının hâkimiyeti gibi sentaktik özellikler incelenecek; anlatıdaki zaman akışı, betimleyici pasajların ritmi ve duygulanım (affekt) üretimindeki rolü değerlendirilecektir. Böylece “Tenezzüh”, hem dil tarihinin son evresindeki edebî yazı dili pratiklerini görünür kılan, hem de Ömer Seyfettin’in daha sonraki sadeleşme yönelimlerini anlamlandırmaya yarayan bir ara örnek olarak konumlandırılacaktır. Bulgular, geç Osmanlı yazı dilinin karma-bileşik doğasını ve modern Türkçeye geçişteki dilsel süreklilik-kopuş eksenlerini Tenezzüh” adlı hikâye üzerinden tartışmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Türkçesi, Ömer Seyfettin, Söz Varlığı, Söz Dizimi, Dil Değişimi.

Abstract

Ömer Seyfettin’s short story “Tenezzüh,” published in the newspaper Sabah in 1902, is among the author’s earliest known works and represents the initial phase in his literary trajectory from

Ottoman Turkish to a simplified Turkish. This text strongly reflects the characteristic elements of the late Ottoman linguistic atmosphere: the predominance of Arabic- and Persian-origin vocabulary, syntactic patterns based on compounds and constructions, rhetorical features of the literary style, and the distance between written and spoken language. In the late Ottoman Empire, Ottoman Turkish, the dominant language in official and cultural spheres, was a multi-layered written language built upon a Turkish core, integrated with Arabic-Persian vocabulary and grammatical patterns. While this language set the norms of high literature and the press, it also became the focal point of debates on simplification and the quest for a national language in the course of modernization. The vocabulary and syntax of “Tenezzüh,” written in Ottoman Turkish during the transitional period, will be described through the distribution of Arabic and Persian elements in the text; the relationship between this distribution and stylistic as well as narrative functions will be revealed. The analysis will first produce a lexical inventory based on an etymological classification within the text; it will distinguish Arabic (e.g., tahattur, muâşaka, sekerât), Persian (e.g., pîş-i hayâl, hâl, formulaic elements such as maşaallâh), and Turkish items and determine their proportions. Then, syntactic features such as the prevalence of izafet, chains of compounds, compound modifiers, and long sentence structures will be examined; their role in the narrative’s temporal flow, the rhythm of descriptive passages, and the production of affect will be evaluated. Thus, “Tenezzüh” will be positioned as an intermediary example that both makes visible the practices of the literary written language in the final phase of linguistic history and helps to make sense of Ömer Seyfettin’s subsequent tendencies toward simplification. The findings aim to discuss the composite nature of the late Ottoman written language and the axes of continuity and rupture in the transition to modern Turkish through the short story “Tenezzüh.”

Keywords: Ottoman Turkish, Ömer Seyfettin, Vocabulary, Syntax, Language Change.

Giriş

Ömer Seyfettin’in 1902’de Sabah’ta yayımlanan “Tenezzüh” hikâyesi, geç Osmanlı dil atmosferinin yoğun bir örneği olarak döneminin yazı dili pratiklerini görünür kılar ve yazarın ileride hız kazanacak sadeleşme yöneliminin başlangıcını işaretler (Kızıler, 2020, s. 1; Özkan, 2020; s. 169; Polat, 2020, s. 39). Metnin dil dokusu, Türkçe çekirdeğin üzerine eklenen Arapça-Farsça söz varlığı ve kalıp tamlamalarla çok katmanlı bir yapıyı somutlaştırır. Böylece hikâye, yalnızca edebî bir ürün değil, dil tarihindeki geçiş gerilimlerini belgeleyen bir metin olarak önem kazanır. Söz varlığı seçimi, cümle örgüsü ve üslup düzeni; basın dilinin normatif eğilimleriyle yüksek edebiyatın retorik imkânlarını birleştirir (Sabah Gazetesi, 1903, s. 3-4), geleneksel Osmanlı Türkçesi normlarına bağlı kalırken modernleşmenin tetiklediği yeni dil duyuşlarına yaklaşır.

Geç Osmanlı dil ortamı, yerleşik yazı dili standardı ile modernleşme, matbuat ve eğitim kaynaklı sadeleşme talepleri arasında salınır. Ağır üsluba bağlılıkla anlaşılabilirlik arayışı arasındaki gerilim, metinlerin ritmini ve sözdizimini belirler. Uzun cümleler, izafet zincirleri ve terkipli nitelemeler sürerken, gazeteciliğin hız ve erişilebilirlik ihtiyacı daha doğrudan anlatımı teşvik eder (Coşkun, 2020, s. 232- 234; Yavuzarslan, 2004, s. 190-192). “Tenezzüh”te bu iki eğilim yan yana durur: gazete bağlamına uyumlu estetik beklentileri buluşturan retorik bir dil kurulmuştur.

Osmanlı Türkçesinin çok katmanlılığı, köken bakımından çeşitlenen söz varlığında belirgindir: Türkçe kökler eylem ve durumları taşıırken, Arapça soyutlama ve kavramsallaştırmayı, Farsça ise niteleme ve tasviri güçlendirir. Bu eklemlenme yalnızca kelime düzeyinde değil, cümle içi hiyerarşiler ve bağlaç sisteminde de görünür; izafet ve zincir tamlamalar anlamı geciktiren-biriktiren bir sentaktik ritim oluşturur (Çeri, 1999; Ercilasun, 2004, s. 462; Yavuzarslan, 2004, s. 194-195). Sonuç olarak, betimleyici pasajların genişlemesi ve olay akışının yer yer hızlanıp yavaşlaması, metnin duygulanımını kuran temel dinamikleri oluşturur; “Tenezzüh”ün estetik etkisi de gündelik ifade kolaylığından ziyade kadim yazınsal normların sağladığı dolayım ve ihtişama dayanır. Bununla birlikte modernleşme süreci, özellikle gazete türünün işlevsel gereklilikleriyle birleşerek metnin bazı noktalarında daha doğrudan söyleyişlere kapı açar. Bu geçiş alanı, Ömer Seyfettin’in yazarlık serüvenindeki dilsel dönüşümün erken işaretleriyle de örtüşür. Nitekim yazar, hikâyenin özgün başlığının “İhtiyarın Tenezzühü” olduğunu; ancak dönemin sansürü uyarınca erkek kahramanın kadınlıştırıldığını ve padişaha çağrışımı önlemek amacıyla metindeki “ihtiyar” sözcüğünün tümüyle çıkarıldığını belirtir (Kızıler, 2020, s. 1). Bu bağlamda, yazarın ileride konuşma diline yaklaşan bir anlatımı benimsemesi ve millî dil fikrine yaslanması, söz konusu metinde bir tür örtük hazırlık evresi olarak okunabilir. Ağır tamlamalar ve yoğun Arapça-Farsça leksik arka plan ile sade, akıcı cümlelerin yan yanılığı bu ara evreyi yansıtır. Hikâyenin edebî konumu, yazar kronolojisi ve dil tarihi açısından bir eşik niteliğindedir. 1902 gibi erken bir tarihte yayımlanması, metnin dilsel özelliklerini başlangıç eşiği olarak değerlendirmeye imkân verir. Gazete ortamı erişilebilirlik baskısını artırsa da edebî geleneğin süslemeci dil beklentileri korunur; böylece hibrit bir üslup ortaya çıkar. Erken dönemde Arapça-Farsça unsurların ağırlığı ve izafet-terkip sürekliliği, yalnızca mirasa bağlılıkla değil, yazarın estetik tercihleri ile okur beklentileri arasındaki müzakereyle açıklanır. Anlatı, yoğun söz hazinesiyle duygulanımı kurarken betimde ritmi yavaşlatır, düğüm noktalarında hızlandırır (Baran, 2018, s. 2133-2134). Sadeleşmeye geçişte “Tenezzüh” bir ara-formu temsil eder. Arapça kavramsal sözlerin yoğunluğu soyutlama basıncını artırır; Farsça nitelemeler tasvir gücünü çoğaltır; Türkçe kökler eylemselliği besler. Bu üçlü bileşim, anlam üretimini katmanlı biçimde örgütler. Konuşma diline yaklaşan ifadeler ise alımlamada geçirgenlik yaratarak erişimi kolaylaştırır, fakat estetik mesafeyi bütünüyle kaldırmaz.

Geç Osmanlı dil atmosferinde norm ve sapma dengesi sürekli yeniden kurulur. Okur kitlesinin genişlemesi ve eğitimin dönüşümü, yazı dili normlarında esneme talep eder. “Tenezzüh”, bu talebin belirginleştiği bir anda yazılmış; kalıp bağlaç ve terkipli yapıların yoğunluğu ile doğrudan ifadelere açılan geçitleri bir arada barındırmıştır. Böylelikle metin, tarihsel ve dilbilimsel çözümlemeye elverişli bir zemin sunar. Bu bağlamda ayrıntılı çözümlemenin üç eksenine öne çıkar: köken bilgisine dayalı leksik sınıflama; söz diziminde izafet, tamlama zincirleri ve uzun cümle mimarisinin işlevleri; üslupta retorik öğeler ile yazı dili-konuşma dili mesafesinin anlatıya etkileri. Arapça (tahattur, muâşaka, sekerât) ve Farsça (pîş-i hayâl, hâl, maşaallâh) unsurların konumlanması, metnin duygu ekonomisini şekillendirir; kalıp sözlerin ritmi betimde yoğunlaşır, sade ifadeler devreye girdiğinde olay örgüsü belirginleşir (Sabah Gazetesi, 1903, s. 3-4). Kısacası “Tenezzüh”, Osmanlı Türkçesi ile modern Türkçe arasındaki müzakerenin erken bir durağıdır ve ilerleyen bölümlerde yapılacak söz varlığı, söz dizimi ve üslup incelemeleri bu tespitleri ayrıntılandıracaktır.

Metnin Söz Varlığı

Söz varlığı, metnin hem tarihsel konumunu hem de estetik iddiasını belirleyen başat düzlemdir (Aksan, 2006, s. 8; Özbek, 2015, s. 24). Geç Osmanlı Türkçesi yazı dilinin karakteristiği olarak Türkçe çekirdeğe eklemlenen Arapça ve Farsça katmanlar, kavramsal soyutlama ile betimleyici yoğunluğu dağıtan iki ana kanal işlevi görür (Ergüzel, 2015, s. 40). Arapça öğeler çoğunlukla duygu, düşünce ve durum adlarını (tahattur, muâşaka, sekerât, şevk, sürûr, sükûn, felâket vb.) taşıyarak soyutlama basıncını artırır; Farsça unsurlar ise sıfatlandırma, niteleme ve formülleşmiş dil kalıpları (pîş-i hayâl, mâtemgîr, zî-hayât, pür-şevk ü sürûr vb.) üzerinden tasviri kuvvetlendirir. Bu katmanlaşma yalnızca köken listesi olarak değil, cümle içi

hiyerarşiyi ve okuma ritmini belirleyen bir örgü olarak iş görür: izafet zincirleri ve terkipli nitelemeler anlamı geciktirerek “biriken” bir kadans kurarken, Türkçe fiil çekirdekleri (bakmak, atmak, yürümek, dönmek vb.) eylemselliği sırtlanır ve olay akışını ivmelendirir (Sabah Gazetesi, 1903, s. 3-4). Böylece söz varlığı, anlatının bir yandan yüksek, süslemeci edebî dile yaslanmasına, öte yandan gazete bağlamının dayattığı erişilebilirlik gerekliliklerine cevap vermesine imkân verir; metindeki ritim değişimleri ve affekt üretimi doğrudan bu leksik dağılımla senkronize ilerler.

“Tenezzüh” özelinde söz varlığı, bu genel tablonun somut ve dengeli bir örneğini sunar. Başlıktaki “tenezzüh”ün kendisi Arapça kökenli olup gezinti/dolaşma anlamıyla metnin mekânsal ve duygusal dolaşımını isimlendirir; hikâyenin dışarı-içeri karşılığını ve hatırlama-hareket eksenini semantik olarak çerçeveler. Metin boyunca Arapça kavram adlarının yoğunluğu sahnelerin duygusal tonunu (neşe, hüzn, teessür) yükseltirken, Farsça nitelemeler betimlerin görsel-dokunsal ayrıntısını katmerler (Sabah Gazetesi, 1903, s. 3-4); Türkçe fiiller ve yalın adlar ise olay örgüsünü akıcılaştırır. “Tenezzüh”teki leksik bileşim, geç Osmanlı Türkçesi yazı dilinin karma-bileşik doğasını görünür kıldığı gibi, Ömer Seyfettin’in ileride konuşma diline yaklaşacak sade üslubunun erken işaretlerini de taşır: ağır tamlamalarla kurulan estetik mesafe, yer yer doğrudan söyleyişlere açılan kapılarla dengelenir

Arapça kökenli sözcükler ve anlamları:

Tenezzüh” adlı hikâyede Arapça kökenli sözcüklerin söz varlığındaki yoğunluğu, metnin kavramsal çerçevesini ve yüksek üslup tonunu belirginleştirir. Duygulanım ve zihinsel süreç adları (şevk, sürûr, ye’s, tahattur, istifhâm), zaman-mekân ve varlık göstergeleri (hayat, istikbâl, leyl, nısf) ile dramatik atmosfer imgeleri (ra’s, sâye, sükûn, mâtem, felâket) ortak bir semantik alan kurar. İzafet ve terkiplerle genişleyebilen bu leksik çekirdek, Türkçe fiil tabanıyla birleşerek hibrit bir ritim üretir; “tenezzüh” başlığının kendisi de gezinti eylemini klasik edebî semantiğe yerleştirip dış hareket ile iç hatırlama arasında estetik bir ara katman oluşturur. Böylece metinde, geç Osmanlı Türkçesi yazı dilinin kavramsal ağırlığı ile modern anlatım açıklığı arasında dinamik bir müzakere görünür hale gelir. Metinde geçen Arapça sözcükler:

- raks: dans, salınarak hareket (Kanar, 2011: s. 372).
- nâmütenâhî (F-A): sonsuz, uçsuz bucaksız (Kanar, 2011: s. 347).
- tâciz (ta’cîz): rahatsız etme, tedirgin etme (Kanar, 2011: s. 440).
- ye’s: ümitsizlik (Kanar, 2011: s. 518).
- sinn: yaş (hem (F)-sinni: yaşıtlı) (Kanar, 2011: s. 405).
- hâlbuki: oysa, buna rağmen (Güneş, 2014: s. 90).
- mes’ûl: sorumlu (Güneş, 2014: s. 278).
- âile: aile (Güneş, 2014: s. 25).
- avdet: geri dönme, dönüp gelme (Kanar, 2011: s. 36).
- refik: arkadaş, yoldaş (refika: kadın arkadaş) (Kanar, 2011: s. 36).
- tenezzüh: gezinti, dolaşma (Kanar, 2011: s. 480).
- hafîd: torun (Kanar, 2011: s. 157).
- kesâfet: yoğunluk, sıkılık (Kanar, 2011: s. 253).

- tahattur: hatırlama (Kantar, 2011: s. 443).
- şevk: coşku, istek (Kantar, 2011: s. 426).
- sürûr: sevinç, neşe (Kantar, 2011: s. 443).
- safiyet: saflık, katıksızlık (Kantar, 2011: s. 385).
- samimiyet: içtenlik (Güneş, 2014: s. 1331).
- mu'azzez: aziz, değerli, saygın (Kantar, 2011: s. 312).
- sevk: yöneltme, sevk etme; iç itki (Güneş, 2014: s. 1239).
- ihtiyârî: isteğe bağlı, iradi (gayr-i ihtiyârî: istemsiz) (Kantar, 2011: s. 211).
- iştiyâk: özlem, şiddetli arzu (Kantar, 2011: s. 233).
- istifhâm: soru sorma, anlamaya çalışma (istifhâm-kâr: sorgulayıcı) (Kantar, 2011: s. 228).
- bârid: soğuk (Kantar, 2011: s. 43).
- istikbâl: karşılama; gelecekte olan zaman (Kantar, 2011: s. 229).
- mâcerâ: serüven (Kantar, 2011: s. 271).
- hayat: yaşam (Kantar, 2011: s. 173).
- hayâl: düş, imge (Kantar, 2011: s. 173).
- ra'ş: titreme, ürperti (Kantar, 2011: s. 370).
- muhterem: saygıdeğer (Kantar, 2011: s. 314).
- bil'akis: tam tersine, aksine (Kantar, 2011: s. 57).
- rabıta: bağ, bağlantı (Kantar, 2011: s. 370).
- hülyâ: hayal, tatlı düş (Kantar, 2011: s. 192).
- hâtıra: anı (Kantar, 2011: s. 172).
- âşık: seven, sevgiliye tutkun kimse (Kantar, 2011: s. 32).
- muâşaka: sevişme, aşk ilişkisi (Kantar, 2011: s. 312).
- mes'ûd: mutlu, bahtiyar (Kantar, 2011: s. 301).
- sâye: gölge (Kantar, 2011: s. 390).
- ihtizâr: can çekişme, ölüm öncesi son hâl (Kantar, 2011: s. 213).
- sükûn: durgunluk, sessizlik (Kantar, 2011: s. 411).
- tedric (tedricen): yavaş yavaş, derece derece (Kantar, 2011: s. 465).
- refakat: eşlik etme, arkadaşlık (Kantar, 2011: s. 374).

- nısf: yarım (nısf-ül-leyl: gecenin yarısı) (Kantar, 2011: s. 356).
- leyl: gece (Kantar, 2011: s. 267).
- samit: suskun (Kantar, 2011: s. 388).
- mâtem: yas (Kantar, 2011: s. 283).
- felâket: büyük yıkım, ağır afet (Kantar, 2011: s. 129).
- belediye: şehir yönetimi, yerel idare (Kantar, 2011: s. 49).
- mektep: okul (Kantar, 2011: s. 292).

Metindeki Farsça kökenli sözcükler ve anlamları

Tenezzüh adlı hikâyede, Farsça kökenli unsurların (pür-, bî-, dâr, hâr, bahâr, zî-, yâd, -perver, merdiven, peder) ve karma bileşiklerin (pîş-i hayâl, mâtemgîr, hayalperver, bi-haber, zî-hayât, hem-sinni, bî-dâr) söz varlığındaki görünürlüğü, metnin Osmanlı Türkçesi yazı diline özgü çokdilli morfolojik dokusunu belirginleştirir ve semantik alanını incelikle katmanlaştırır. Pür- ve bî- gibi üretken öneklerin Arapça köklerle kaynaşması, hem soyutlama kapasitesini artırır hem de retorik yoğunluğu yükseltir; zî- ve -perver gibi niteleyici unsurlar, öznenin zihinsel-melankolik yönelimlerini “hayalperver”, “zî-hayât” gibi birleşiklerde somutlar. Hâr, bahâr, yâd gibi yalın öğeler duyusal ve mevsimsel çağrışımları hatıra eksenine bağlarken, peder ve merdiven gibi gündelik adlar sahne gerçekliğine tutunma noktaları sağlar. Böylece Farsça ek/köklerin Arapça tabanlarla kurduğu melez yapı, anlatıda hem klasik üslup tonunu sürdürür hem de modern psikolojik derinliği taşıyan bir söyleyiş akıcılığı üretir. Metinde geçen Farsça sözcükler:

- pür- (pür-şevk ü sürûr): dopdolu, çok (Olgun ve Drağsan, 1984, 352)
- bî- (bî-dâr, bi-haber'deki önek): -sız, -siz (Olgun ve Drağsan, 1984, 27)
- dâr (bî-dâr bileşiğinde “uyanık” anlamını veren kök): sahip/taşıyan; burada “uyanık”
- hâr: sıcak, yakıcı (bağlamda “hâr bir rabıta-i hülyâ” içinde) (Olgun ve Drağsan, 1984, 121)
- bahâr: ilkbahar (Olgun ve Drağsan, 1984, 19)
- zî- (zî-hayât): -li, sahip olan; “canlı” (Olgun ve Drağsan, 1984, 527)
- yâd: anı, hatıra (Olgun ve Drağsan, 1984, 492)
- perver (hayalperver): -sever, koruyan; “hayalperest” (Kantar, 2011: s. 365).
- merdiven: merdiven (Olgun ve Drağsan, 1984, 265)
- peder: baba (Olgun ve Drağsan, 1984, 338)

Karma bileşiklerde Farsça ek/önek+Arapça kök karışımları:

- pîş-i hayâl: pîş (Farsça “ön, huzur”) + hayâl (Ar.)
- mâtemgîr: mâtem (Ar.) + -gîr (Far.)

- hayalperver: hayâl (Ar.) + perver (Far.)
- bi-haber: bî-/bi- (Far.) + haber (Ar.)
- zî-hayât: zî- (Far.) + hayât (Ar.)
- hem-sinni: hem- (Far.) + sinn (Ar.)
- bî-dâr: bî- (Far.) + dâr (Far.) [tamamen Farsça bileşik]

Metinde Türkçe Sözcükler

Tenezzüh adlı hikâyede, Türkçe kökenli yalın adlar ve sık kullanılan fiillerin yoğunluğu (çay, pencere, dışarı, kar; çıkmak, bakmak, yürümek, dönmek, sevmek, uyumak vb.) anlatının gündelik hayat dokusunu sahne sahne görünür kılarak Osmanlı Türkçesi çokdilli söz varlığı içindeki yerli, somut tabakayı güçlendirir. Can sıkıntısı, yavrucak, başını sardı, uyuyan kanlarını gibi Türkçe bileşik ve tamlamalar duygulanımı doğrudan ve berrak iletir; yine, bazen, o vakit, sonra, artık gibi zaman ve söyleyiş işaretleri ise hikâyenin ritmini ve iç monolog akışını sade bir Türkçe ile kurar. Kar, kartopu, beyaz, ter, koku, yol, sokak, ev gibi duysal ve mekânsal odaklar dış dünyanın fizikî gerçekliğini pekiştirirken; gülmek, aldırmmamak, dayanmak, sarsmak, beklemek, titremek gibi fiiller karakterin psikolojik iniş çıkışlarını yalın ve etkili bir eylem dizisine dönüştürür. Böylece metinde Türkçe unsurlar, hem sahne ekonomisini hem de anlatım açıklığını taşıyan temel iskeleti oluşturur; Farsça ve Arapça kökenli öğelerin kurduğu yüksek üslup gölgesinde, deneyimi yerleştiren ve okurla doğrudan temas kuran bir anlatı zeminini süreklileştirir. Metinde geçen Türkçe sözcükler:

- çay
- pencere
- yan
- koltuk
- dışarı
- kar, karlı, kartopu
- gün
- can sıkıntısı (bileşik Türkçe: can + sıkıntı)
- od(a)
- çık-, çıkamaz, çıktı
- eğlence
- iç-, içerek
- pinekle-
- yaz
- güneş

- kalın
- dayan-
- gez-, gezmeye
- ev
- yine
- bazen
- bir, iki
- eski
- hoş
- zaman
- pencerenin altında
- gürültü
- baş(ını), başını
- cam
- yaklaştır-
- al (yanaklıdaki al: kırmızı)
- yanak
- yavruca (yavru Türkçe + -cık)
- birbirine
- at-
- itiş-
- yuvarlan-
- beyaz
- sevmek, severdi
- şimdi
- kendisi
- odasında
- otur-
- o vakit

- ne kadar
- çok
- kalk-
- genç
- kız
- gibi
- gez-, eğlen-
- giy-
- başını sardı (baş Türkçe; sar- Türkçe)
- söz
- gül-
- kapı
- aldırma-
- yürü-
- sonra
- dön-
- bak-
- uyuyan, uyu-
- çıktığına
- uzaklaş-
- oh (ünlem)
- her
- taraf
- ara sıra
- karga
- küme
- geç-
- şimdi
- bütün

- göz (gözlerinin)
- önüne
- getir-
- yol
- devam
- şuralar(da)
- kaç
- defa
- küçük
- attığı (atmak)
- gül-
- kan
- uyuyan kanlarını (bileşik)
- bak-
- kimse
- yok
- yere
- eğil-
- top
- yap-
- havaya
- at-
- bul-
- oyna-
- artık
- ter
- sil-
- yanından
- geç-

- tanı-
- vay (ünlem)
- buralar(da)
- bu
- gün
- oğlum (oğul)
- genç
- uzaklaş-
- çabuk
- odana
- kaç-
- hava
- vardı
- arasında
- duy-
- gezdir-
- dolaş-
- şurada
- sokak
- ev
- içinde
- gör-
- istedi
- kapı
- vur-
- evde
- evet
- görebilirsiniz (gör-)
- her yer

- geç-
- sol-
- oda
- kok-/koku (koku Türkçe)
- uç- (kokunun uçuşması)
- kız
- torun
- yatağının
- başı(nda)
- ağla-
- ilerle- (ileri Türkçe; -lemek ekli)
- eğil-
- beni
- yakın (yakın Türkçe)
- oradan
- yine
- içinden
- gibi
- doğru
- sızı (Türkçe)
- ölüm
- düşünce
- yakın
- ağrı
- eve
- gelebil-
- titre-
- soyun-
- doğru

- yatak
- yat-
- bütün
- odasına
- toplan-
- gece
- birbirini
- etti
- son
- onu
- sarstı (sars- Türkçe)
- o saat
- gönder-
- şimdi
- hepsi
- suskun (Türkçe)
- dalgın (Türkçe)

Metnin Söz Dizimi ve Üslubu

Metnin sözdizimi, geç Osmanlı Türkçesi anlatı geleneğine uygun olarak uzun, çok katmanlı ve bağlaşıklık araçlarıyla yoğun biçimde örülmüş cümlelerden oluşur; izafetli Arapça-Farsça tamlamalar, sıfat yığılmaları ve eşdizimsel bağlaçlar (fakat, lâkin, nihayet) cümleleri genişletirken, zarf-fiil ekleri (-arak, -ınca, -dikçe) ve ara tümceler anlatı içi odak kaymalarını akıcı bir süreklilik içinde düzenler. Noktalama tercihleri, özellikle üç nokta, iki nokta ve kısa diyalog geçişleri, söylemde ritmik duraklar yaratarak iç monolog ile dış betimleme arasında geçişten bir sınır kurar. Üslup düzleminde, yüksek Osmanlı Türkçesi leksik birikim (raks-ı hafif, sevk-i gayr-i ihtiyârî, sekerât-ı sükûn) ile yerli ve yalın Türkçe çekirdek fiillerin (yürümek, dönmek, oynamak) birlikteliği, metnin hem poetik yükselimini hem de sahneleme ekonomisini mümkün kılar; böylece hatıra ile şimdi-zaman eksenleri arasında kurulan diyalektik, duygulanımı artzamanlı bir akışa bağlayarak trajik bir sükûna evrilen kompozisyonel bir bütünlük üretir.

Metinde Osmanlı Türkçesi etkili izafet ve tamlama zincirleri belirginleşir (Değirmençay ve Çağlayan, 2017, s. 22) Arapça çekirdeklerle Farsça önek/son ek birliktelikleri (“pîş-i hayâl”, “zî-hayât”, “mâtemgîr”) ve izafetli birleşmeler (“rabîta-i hülyâ”, “sükûn-ı felâket”) anlamı katmanlandırarak yoğun çağrışım üretir ve

cümle yükünü artırır; terkipli nitelemeler ve sıfat yığılmaları (“pür-şevk ü sürûr”, “kalın bastonlu, al yanaklı yavrucaklar”) görsel ayrıntıyı çoğaltırken ritmi yavaşlatır; yan cümleciklerle, ara cümlelerle ve bağlaçlarla uzayan cümleler iç konuşma ile tasvir arasında geçiren bir akış kurar; retorik öğeler (tezat, tekrar, aliterasyon) duygulanımı yükseltir; resmî ve süslü yazı dili, ünlemler ve kısa hitaplarla sınırlı konuşma yakınlıkları dışında, anlatıcıyı mesafeli bir gözlemci konumuna yerleştirerek klasik edebî söyleyiş kalıpları içinde ölçülü, ağırbaşlı bir üslup oluşturur

Sonuç

“Tenezzüh”, geç Osmanlı Türkçesi yazı dili evreninin çok katmanlı yapısını, Ömer Seyfettin’in erken dönem poetikadaki gerilim ve arayışlarla birlikte görünür kılan bir ara örnek olarak öne çıkar. Metin, Türkçe çekirdeğin üzerine eklenen yoğun Arapça ve Farsça söz varlığıyla hem kavramsal soyutlamayı (tahattur, muâşaka, sekerât vb.) hem de niteleyici-tasvir edici derinliği (pîş-i hayâl, mâtemgîr, pür-şevk ü sürûr vb.) artırır; bu iki katmanın izafet ve tamlama zincirleri üzerinden kurduğu sentaktik mimari, uzun ve çok katmanlı cümlelerle “anlamı geciktiren/biriktiren” bir ritim üretir. Zarf-fiil ekleri, ara cümlecikler ve geç Osmanlı Türkçesi bağlaç repertuarı (fakat, lâkin, nihayet) iç konuşma ile betim arasında geçiren geçişler sağlar; noktalama ve kısa diyalog durakları ise affekt üretimini ve anlatı temposunu ayarlar. Böylece yüksek Osmanlı Türkçesi leksik yoğunluğu ile yalın Türkçe fiil çekirdeğinin birlikteliği, hem sahneleme ekonomisini hem de poetik yükselmeyi aynı düzlemde mümkün kılar. Bu bulgular, “Tenezzüh”ün yalnızca bir erken dönem metni değil, aynı zamanda dil tarihi bağlamında bir önemli metin olduğunu göstermektedir: Geç Osmanlı Türkçesi yazı dilinin resmî ve edebî normlarını (ağır terkipler, izafet zincirleri, retorik soru ve tezatlar) taşıyan hikâye, gazete bağlamının yarattığı erişilebilirlik baskısıyla yer yer sade, doğrudan söyleyişlere açılır. Nitekim metinde gözlenen hibrit üslup, Ömer Seyfettin’in daha sonraki yıllarda ivme kazanacak sadeleşme yöneliminin habercisidir. Milli Edebiyat dönemine doğru, yazarın konuşma diline yaklaşan, yerli ve anlaşılır Türkçeyi önceleyen anlatım tercihleri belirginleşirken; “Tenezzüh”te somutlaşan Arapça-Farsça ağırlıklı söz varlığı ve Osmanlı Türkçesi cümle mimarisi, bu dönüşümün nereden hareketle gerçekleştiğini teşhis etmeyi sağlar. Bu açıdan hikâye, dilsel süreklilik-kopuş ekseninde hem geleneğin taşıyıcısı hem de sadeleşmenin hazırlık alanı olarak iki yönlü bir işlev üstlenir.

“Tenezzüh”, geç Osmanlı döneminde kullanılan Türkçenin etkilerini, Arapça ve Farsçanın söz varlığındaki belirgin çoğunluk ve işlevsel rolüyle birlikte; izafet temelli tamlama zincirleri, terkipli nitelemeler ve uzun cümle örgüsü aracılığıyla temsil eder. Bu temsil, eseri dönemin dil atmosferini yansıtan önemli bir belge-örnek konumuna yerleştirir. Ömer Seyfettin’in daha sonraki metinlerinde belirginleşen sadeleştirme hamleleri ve Milli Edebiyat’ın dil politikasıyla uyumlu geçişi, “Tenezzüh”teki dilsel ve üslupsal bileşenlerin tedricî çözülmesiyle okunabilir. Dolayısıyla hikâye, hem geç Osmanlı yazı dilinin karma-bileşik doğasını hem de modern Türkçeye uzanan sadeleşme çizgisinin erken ve kritik bir durağını gösteren anahtar bir metin olarak değerlendirilmelidir. Anahtar kavşakta duran bu metin, söz varlığı dağılımı, söz dizimi ve üslup tercihlerinin birlikte okunmasıyla, dönemin edebî normları ile modernleşmenin dilsel beklentileri arasındaki müzakerenin somut bir haritasını sunar.

Tenezzüh¹

Juli Hala çayını bitirdikten sonra penceresinin yanındaki koltuğa yaslanarak dışarıda yağın karların raks-ı hafif ve nâmütenâhîsine daldı. Bu yeni başlayan kış gününde onu büsbütün tâciz eden, sanki daha ziyade ye’s sevk eden bir can sıkıntısı vardı. Böyle fırtınalı, karlı günlerde hem-sinni olanlar odalarından

¹ Sabah, sayı 4469, 31 Mart 1318/13 Nisan 1902, s. 3–4” tarihli özgün baskıdan transkripsiyon esaslarına göre aktarılmıştır.

çıkamazlardı. Fakat hiç olmazsa onların eğlenceleri vardı. Hâlbuki şimdi o, çay içerek pineklemekten artık o kadar bıkmıştı ki... Ah, yaz olaydı; hayat-nisâr güneşin altında kalın bastonuna dayanarak gezmeye çıkar, mes'ûl âileler arasında yine evine avdet ederdi. Bazen bir iki eski refikasıyla tenezzühe çıkar, ne hoş zamanlar geçirirdi.

Pencerenin altında, havluda bir gürültü oldu. Juli Hala sıkıntısından silkinerek başını pencerenin camına yaklaştırdı; hafidleri mektebe gidiyorlardı. Al yanaklı, kuvvetli yavrucaklar... Birbirlerine kartopları atarak, itişerek, karlara yuvarlanarak karların beyaz kesâfetlerinde kayboluyorlardı. Juli Hala tahattur ediyordu ki kendisi de böyle çocukken karları ne kadar çok severdi.

Şimdi kendisini odasında oturmağa mecbur eden şu karları o vakit ne kadar çok severdi. Bu karlar... Bu her şeye karşı pür-şevk ü sürûr raks eden karlar, safiyet ve samimiyetleriyle ne kadar mu'azzez diler! Nihayet bir sevk-i gayr-i ihtiyârî ile kalktı. Şimdi onun köhnemiş kalbinde bir iştiyâk uyanmıştı: Şu karların içinde bir genç kız gibi gezmek, eğlenmek...

En kalın elbiselerini giydi, başını sardı. Odasından çıktı. Ev halkını hayretlerde bırakarak ve onların istifhâmkâr sözlerine “Ne zannettiniz, çıkıyorum işte...” diye gülerек kapıdan çıktı. Yanaklarını bârid, karlı bir rüzgâr tırmalayarak istikbâl etti. O, hiç aldırılmayarak yürüdü.

Biraz sonra döndü, evine baktı. Karanlık, siyah, uyuyan şu evden çıktığına o kadar memnun, o kadar şâd uzaklaştı. Oh... Ne kadar güzel; beyaz... Her taraf beyazdı. Ara sıra hayalî bir maçakâğdının siyah noktaları gibi beyazlıklar içinde sekizer onar karga kümeleri geçiyordu. Şimdi bütün mâcerâ-yı hayatını gözlerinin önüne getirerek yoluna devam ediyordu. Şuralarda kaç defa böyle karlar yağarken gezmeye gitmiş idi. Küçükken buralarda attığı perendeler, kartopları pîş-i hayâlinde ra'shelerle gülerек onun artık uyuyan kanlarını bî-dâr ediyordu. Etrafına baktı; kimseler yoktu. Yere eğildi; bir top yaparak havaya attı. Bunda tuhaf bir zevk bularak yoruluncaya kadar oynadı. Artık terlemişti. Terlerini silerken yanından bir gölge geçti ve onu tanıyarak: “Vay Juli Hala,” dedi, “buralarda ne yapıyorsunuz?” Bu, kasabanın belediye doktoruydu. Juli Hala cevap verdi: “Biraz tenezzüh, yavrum.”

“Böyle bir günde... Pek tehlikeli, muhterem Hala, pek tehlikeli.”

“Bil'akis oğlum, bana pek tatlı geliyor.”

Genç doktor gülerек ve uzaklaşarak: “Çabuk odana kaç, Hala,” diyordu. “Bu hava tehlikeli...”

Bu havanın, bu raksân, beyaz havanın nesi vardı? Juli Hala, sinniyle bu mevsimin arasında artık hâr bir rabîta-i hülyâ duymuştu. Kendisini bahâr-ı hayatında gezdirerek dolaştı. İşte şurada, sokağın içinde bir hâtıra-i zî-hayâtı vardı: eski âşığı... Kimse görmeden, kimse bilmeden ne hoş muâşaka ettiği şu bahçeli evin içinde ne kadar mes'ûd dakikalar geçirmişti. O anda eski âşığını görmek istedi. Kapıyı vurdu, âşığının hafidi açtı. O sordu: “Pederiniz evdedir, değil mi?” “Evet, lâkin pek hasta.” “Hasta mı?” “Evet, görebilirsiniz.”

Her yerinde eski rûhunun bir sâye-i yâdını gördüğü havludan, merdivenlerden geçti. Artık kumaşları, halıları solmuş olan odada garip bir hastalık kokusu uçuyordu. Âşığının kızları, torunları, yatağının başında ağlıyorlardı. O ilerledi, eğildi: “Mösyö Lui... Beni tanıyamadınız mı?” Hasta tanıyamamıştı. İhtizâra yakın dakikaların sekerât-ı sükûnu onu sayıktırıyordu.

Juli Hala oradan çıktıktan sonra yine karların içinden, fakat deminki gibi mûnfail ve hayalpverer olmayarak geçiyordu. Kaburgalarına doğru hafif, tedricen ziyadeleşen bir sızı onu ölüm düşüncelerine sevk etmek istiyor, sırtında, ensesine yakın bir ağrı ona refakat ediyordu. Nihayet eve gelebildi. Titreyerek soyundu, doğru yatağına yattı.

Hala Juli fena halde hasta. Bütün ailesi odasına toplanmışlardı... Gece nöbet birbirini takip etti. Nısfü'l-leylde gelen son nöbet onu pek sarstı. O saatte doktora haber göndermişlerdi.... Simdi hepsi samit ve mâtemgir.. Hala Juli dalgın ve bi-haber, bu sükûn-ı felâket içinde doktoru bekliyordu.

Ömer Seyfettin

Sabah, Sayı: 4469, 31 Mart 1318/13 Nisan 1902, s. 3-4.

Modern Türkiye Türkçesine Aktarımı

Tenezzüh (Gezinti)

Juli Hala çayını bitirdikten sonra penceredeki koltuğa yaslanıp dışarıda yağın karın hafif ve sonsuz dansına daldı. Yeni başlayan bu kış gününde onu büsbütün tedirgin eden, daha çok umutsuzluğa sürükleyen bir can sıkıntısı vardı. Böyle fırtınalı, karlı günlerde yaşlıları odalarından çıkamazlardı; ama en azından onların eğlenceleri vardı. Oysa o, çay içip pineklemekten öyle yorulmuştu ki... Ah, yaz olsaydı; hayat saçan güneşin altında kalın bastonuna dayanarak gezintiye çıkar, sorumlu ailelerin arasında dolaşıp yine evine dönerdi. Bazen bir iki eski arkadaşıyla gezintiye çıkar, ne hoş vakitler geçirirdi.

Pencerenin altında, avluda bir gürültü oldu. Juli Hala sıkıntıyla silkindi, başını cama yaklaştırdı; torunları okula gidiyorlardı. Al yanaklı, güçlü yavrucuklar... Birbirlerine kartopu atıp itişerek, kara yuvarlanarak bembeyaz örtünün içinde kayboluyorlardı. Juli Hala hatırladı ki o da çocukken karı ne kadar severdi.

Şimdi onu odasında oturmaya mecbur eden bu karı, vaktiyle ne çok severdi. Bu karlar... Her şeye karşı coşkuyla ve sevinçle dans eden bu karlar, saflıkları ve samimiyetleriyle ne kadar azizdiler! Sonunda, kendiliğinden doğan bir istekle kalktı. Eskimiş kalbinde bir arzu uyanmıştı: Bu karların içinde genç bir kız gibi gezmek, eğlenmek...

En kalın elbiselerini giydi, başını sardı. Odasından çıktı. Ev halkını şaşkına çevirerek, onların sorgulayıcı sözlerine “Ne sandınız, çıkıyorum işte...” diye gülerек kapıdan çıktı. Yanaklarını soğuk, karlı bir rüzgâr tırmalayarak karşıladı; o aldırmadan yürüdü.

Biraz sonra dönüp evine baktı. Şu karanlık, siyah, uyuyan evden çıkmış olmaktan öyle memnundu ki uzaklaştıkça sevindi. Oh... Ne kadar güzel; her yer bembeyazdı. Ara sıra, sanki iskambil kâğıdının siyah noktaları gibi beyazlığın içinde sekizer onar karga sürüleri geçiyordu. Şimdi bütün hayat macerasını gözünün önüne getirerek yürüyordu. Buralarda kar yağarken kaç kez gezmeye çıkmıştı. Küçükken burada attığı taklalar, yaptığı kartopları hayalinde titreyen bir gülüşle canlanıyor, artık uyumuş kanlarını uyandırıyor. Etrafına baktı; kimsecikler yoktu. Eğilip bir kartopu yaptı, havaya attı. Bunda garip bir zevk bulup yorulana kadar oynadı. Artık terlemişti. Terini silerken yanından bir gölge geçti; onu tanıyıp, “Vay Juli Hala, buralarda ne yapıyorsunuz?” dedi. Bu, kasabanın belediye hekimiydi. Juli Hala, “Biraz gezintiye çıktım, yavrum,” diye cevap verdi.

“Böyle bir günde... Çok tehlikeli, muhterem Hala, çok tehlikeli.”

“Tam tersine oğlum, bana pek tatlı geliyor.”

Genç doktor gülerек uzaklaşırken, “Çabuk odana dön, Hala. Bu hava tehlikeli...” diyordu.

Bu havanın, bu dans eden beyaz havanın ne tehlikesi vardı ki? Juli Hala, yaşıyla bu mevsim arasında artık sıcak bir hayal bağı kurmuştu. Kendini hayatının baharında dolaşır gibi hissetti. İşte şurada, sokağın içinde canlı bir hatırası vardı: eski sevgilisi... Kimseler görmeden, bilmeden ne hoş gönül ilişkisi yaşadıkları şu bahçeli evin içinde ne kadar mutlu dakikalar geçirmişti. O anda eski sevgilisini görmek istedi. Kapıyı çaldı;

sevgilisinin torunu açtı. Sordu: “Babanız evde, değil mi?” “Evet, ama çok hasta.” “Hasta mı?” “Evet, görebilirsiniz.”

Her yanında eski ruhunun bir gölgesini gördüğü avludan ve merdivenlerden geçti. Kumaşları ve halıları solmuş odada garip bir hastalık kokusu vardı. Sevgilisinin kızları ve torunları, yatağın başında ağlıyorlardı. O ilerledi, eğildi: “Mösyö Lui... Beni tanıyamadınız mı?” Hasta tanıyamamıştı. Can çekişmeye yakın dakikaların sessiz baygınlığı onu sayıkladıyordu.

Juli Hala oradan çıktıktan sonra yine karların içinden geçti; fakat az önceki gibi alingan ve hayalperest değildi. Kaburgalarına doğru yavaş yavaş artan hafif bir sızı onu ölüm düşüncelerine sürüklüyor, ensesine yakın bir ağrı ona eşlik ediyordu. Nihayet eve varabildi. Titreyerek soyundu, doğruca yatağına yattı.

Hala Juli çok fena hastalandı. Bütün ailesi odasında toplanmıştı... Gece nöbetleri birbirini izledi. Gecenin yarısında gelen son nöbet onu iyice sarstı. O saatte doktora haber göndermişlerdi... Şimdi hepsi sessiz ve matemliydi. Hala Juli dalgın ve habersiz, bu felaket sessizliği içinde doktoru bekliyordu.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2006). Türkçenin Sözcük Varlığı. Ankara: Engin Yayınevi.
- Baran, B. (2018). Osmanlı Türkçesi Öğretiminde Arapça, Farsça ve Eski Anadolu Türkçesinin Yeri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2131-2142.
- Coşkun, O. (2020). Osmanlı Son Dönem Çeviri Yöntemleri Üzerine Bir İnceleme. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*(21), 223-263. <https://doi.org/10.30767/diledeara.686650>
- Çeri, B.(1998). XIX. Yüzyıldan Osmanlıca Bir Sözlük Lehçe-i Osmânî. *Kebikeç*. sayı 6, 169-174.
- Değirmençay, V. - Çağlayan, P. S. (2017). Fahreddîn-i Irâkî Divanı’nda Tamlama Çeşitleri. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* 19/19 19-36
- Dıraşan, C. ve Olgun, İ. (1984). Farsça-Türkçe Sözlük, Ankara: Murat Kitabevi Yayınları.
- Ercilasun, A. B. (2004). Başlangıçtan yirminci yüzyıla Türk dili tarihi. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Ergüzel, M. M. (2015). Milli eğitimde Osmanlı Türkçesinin seçmeli ders olarak öğretilmesi üzerine. *Turkish Studies*, 10(8), 35-41.
- Güneş, K. (2014). Arapça-Türkçe Sözlük. İstanbul: Mektep Yayınları.
- Kanar, M. (2011). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Say Yayınları.
- Kızıler, R. (2020). Ömer Seyfettin Toplu Hikâyeler. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Özbek, E. (2015). Türkiye’de "Söz Varlığı" Çalışmaları ve Bunlar Üzerine Genel Bir Değerlendirme. *Akademik Kaynak*, 3(5), 23-38.
- Özkan, Ü. B. (2020). Ömer Seyfettin’in Hikâye Dünyasında İktisadi Hayat. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, sy. 48, 2020, ss. 167-88.
- Polat, N. H. (2020). Ömer Seyfettin: Bütün Hikâyeleri. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Yavuzarslan, P. (2004). Türk Sözlükçülük Geleneği Açısından Osmanlı Dönemi Sözlükleri Ve Şemseddin Sâmî'nin Kâmûs-ı Türkî'si. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 44(2), 185-202.

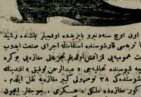
Ömer Seyfettin

Sabah, Sayı: 4469, 31 Mart 1318/13 Nisan 1902, s. 3-4.

34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100	34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200	101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200
201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300	201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300

لکھ طبع ملکوت شاہانہ امراض عصبیہ
وسرریات منوچہ امراض داخلہ مطبوعہ
جہ، جہ ابرقی، بازار ابرقی وچھٹھ کولری
کھنہ القیامہ اندر وڑھمیلہ کھنہ ایشیک مایہ
اندہ خستہ قول اندر، سال کولری صاحب
کھنہ اندر لکھ جہا مایہ اندر. ۱۷

وجوده فوق العاده قوت، خضه سبوت و برور،
له قابضه، خراشه و کیکه خسته نظیرت در پیان
الطرح، خسته اند یکی قانقاره، دیناری سورمه
خصوصی پروریمین جو بفرده، منده و سکر خسته
یت، قانقاره قاشقو آبشاری بالهریه قابضه
اجزاء لاده و کلاسه (نصایان اندر) (نصایان)

شهرزاده باشد. حضرت خیرباده فرمود ۱۱۴

[illegible]

۷۰	ذو القعدة	۱۳۹۵	
برایب متراک	۵۴۶۰	۹۰۰	
مجموعه اوزون			
سکرز ۱۳ نمره			
۹۰	ذو القعدة		
برایب متراک			
۱۲۲۰۰	۱۳۹۵	۲۰۰۰	
۳۰	دوم برات		
۷۰۰	لاطیف	۱۸۰۰	۹۶

میں سکر اوٹھ
تاتال حصہ میں

homepage: <http://www.alexander-mueller.net>

کوندن اعتباراً اعلان خیزه دکن سوامل
وایدورنک وک حرکتری :
[ساعتر بکجامع بارطداد]
بومه اجرا اوله حق سفر
اطاروا قاطول چاندن کوبری به
بقه ساعت
۱۲ ۱۵ بیوک املدن حکمیل بورغان نالی

۱۰	۰۰	قالی بودغاز حکیم کی بیوک الله قرمان
۱۱	۰۰	قالی بودغاز حکیم کی بیوک الله
بازار کو تری اجرا اوله یق سفر		
اطهار و اتطویر چاندن کوریه		
۱۰	۰۰	بندکن قرمان بیوک الله حکیم کی بودغاز
(بیوک الله ۱۱ ساعت ۱۰ دقیقه)		

چوبه اخرا اوله جبق سقرلو

چوبه	سقرلو	چوبه	سقرلو
۱۲۰	۱۲۰۰	۱۲۰	۱۲۰۰
۱۲۱	۱۲۱۰	۱۲۱	۱۲۱۰
۱۲۲	۱۲۲۰	۱۲۲	۱۲۲۰
۱۲۳	۱۲۳۰	۱۲۳	۱۲۳۰
۱۲۴	۱۲۴۰	۱۲۴	۱۲۴۰
۱۲۵	۱۲۵۰	۱۲۵	۱۲۵۰
۱۲۶	۱۲۶۰	۱۲۶	۱۲۶۰
۱۲۷	۱۲۷۰	۱۲۷	۱۲۷۰
۱۲۸	۱۲۸۰	۱۲۸	۱۲۸۰
۱۲۹	۱۲۹۰	۱۲۹	۱۲۹۰
۱۳۰	۱۳۰۰	۱۳۰	۱۳۰۰

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

افریقہ و مشلات سائرہ می هوی = تو صوبہ
عقابہ عالم یعون برزخ عالمی اوله بقند
اولانک عالم بد کوره بحیثیه صراحت
ملا اولور .

ملک کے بیڑ ملک کے پاس لارٹو سٹو کے دروازے
کئی موجدوں نے پیدا کیا اولیٰ جن کی بنیاد
ملک میں پورے داخلہ کے سرے و کلیتہاً بنیاد
مکان میں تعمیرات و انسانی نوعیت کے
پہلے اولیٰ بنیاد ذکر اور ان کے انسانی تعمیرات
اولیٰ کے شرائط کے انسانی کے انسانی کے
پہلے بنیاد و انسانی کے انسانی کے انسانی کے

مارکے درویشی بازو ابرو کو نشی
فرہ سہ سائن کیا لو اولہرق ہدائن
ہنای بازو الہ سال سائیکہ حیوئے مد کووہ
طرقدن مشرقیت وحموہ اعلان اولوور
پرسورنی فروختدن ملوای فیشاوردہ
ہوہ اجرا ایچہ یککدر
قیہ - سیامہ اولہحق امواک شتری

<https://share.google>

کودزریک اوکنه کیتورده بوند. دواږ
شوارلده قاچ دغه بوله قاږر یاغلرک کور
ایندی. کویک کن بورلده آندی برنده
باری یس شیانده دغله کورلر، او
اوروان قاږری ییلا ایدیردی. انظراف
کیتور بوندی، بره اکلری بر ملوب ۱۹۹۰
آندی، ازیکه دوشنبکی سنج ایندی. بر
آندی. بونده تحف بر دوی بورلی بوروک

- بوبه برکوته . بک نهنگی محترم
 نهنگی
 - بانگس او دلم بکا بک عاقلی کلورده
 کنج دوتور کولورک واوره لاشوری :
 - چایو ارده که لاج حاله دیبوردی
 نهنگی ...
 بوجوانه . بورسن . بیاض جوانه
 واریدی ا زولی حاله ، سبزه بوموسله

ایستی، قوی و وزنی، جانفشانی جلدی
اوسوزنی :

- پدر که اوده و دگی ؟
- اوت، لکن یک خسته
- خسته ..
- اوت، کوزه یلر سکر

هر یقه اشکی رو منک بره ای وادی

مکونی اوی صاغلانوردی.
 زول حال اوردان یزدانقل سکره نه لارلر
 قنط دیمکی کیم قنقل و خاچورد اولمورق کیم
 قاورلکرت و دوقرق قنقله خدرما زوادلکشن
 ازن اولور و دوش کرسه سوق قنقله یزدور
 اکسه سته یقین بر افری اوکار قنقله ایدور
 نهایت اود کله یقینی قنقله رلک سو بوندی

رقم	تاریخ	موضوع	ملاحظات
۱	۱۳۰۲/۰۱/۰۱	تاسیس	
۲	۱۳۰۲/۰۱/۰۲	تاسیس	
۳	۱۳۰۲/۰۱/۰۳	تاسیس	
۴	۱۳۰۲/۰۱/۰۴	تاسیس	
۵	۱۳۰۲/۰۱/۰۵	تاسیس	
۶	۱۳۰۲/۰۱/۰۶	تاسیس	
۷	۱۳۰۲/۰۱/۰۷	تاسیس	
۸	۱۳۰۲/۰۱/۰۸	تاسیس	
۹	۱۳۰۲/۰۱/۰۹	تاسیس	
۱۰	۱۳۰۲/۰۱/۱۰	تاسیس	
۱۱	۱۳۰۲/۰۱/۱۱	تاسیس	
۱۲	۱۳۰۲/۰۱/۱۲	تاسیس	
۱۳	۱۳۰۲/۰۱/۱۳	تاسیس	
۱۴	۱۳۰۲/۰۱/۱۴	تاسیس	
۱۵	۱۳۰۲/۰۱/۱۵	تاسیس	
۱۶	۱۳۰۲/۰۱/۱۶	تاسیس	
۱۷	۱۳۰۲/۰۱/۱۷	تاسیس	
۱۸	۱۳۰۲/۰۱/۱۸	تاسیس	
۱۹	۱۳۰۲/۰۱/۱۹	تاسیس	
۲۰	۱۳۰۲/۰۱/۲۰	تاسیس	
۲۱	۱۳۰۲/۰۱/۲۱	تاسیس	
۲۲	۱۳۰۲/۰۱/۲۲	تاسیس	
۲۳	۱۳۰۲/۰۱/۲۳	تاسیس	
۲۴	۱۳۰۲/۰۱/۲۴	تاسیس	
۲۵	۱۳۰۲/۰۱/۲۵	تاسیس	
۲۶	۱۳۰۲/۰۱/۲۶	تاسیس	
۲۷	۱۳۰۲/۰۱/۲۷	تاسیس	
۲۸	۱۳۰۲/۰۱/۲۸	تاسیس	
۲۹	۱۳۰۲/۰۱/۲۹	تاسیس	
۳۰	۱۳۰۲/۰۱/۳۰	تاسیس	

پورسه
لوندیه پورسه یمن الکاف لوندی
داده پوریه برقی اشعار ایدلکده دور
کاف لری فانی دور مطایریق اولش
پارس پورسه حیدر االبز و تیری فیا
توق و لند
دون غلط - پورسه سنده کرک (د) توری

۷۸	۱۱۹	۳۲۰	دولت سبزه داری
۸۰	۱۱۷		خویشامد پوری خویشامدی
۸۱	۱۱۶		خویشامد پوری خویشامدی
۸۲	۱۱۵		خویشامد پوری خویشامدی
۸۳	۱۱۴		خویشامد پوری خویشامدی
۸۴	۱۱۳		خویشامد پوری خویشامدی
۸۵	۱۱۲		خویشامد پوری خویشامدی
۸۶	۱۱۱		خویشامد پوری خویشامدی
۸۷	۱۱۰		خویشامد پوری خویشامدی
۸۸	۱۰۹		خویشامد پوری خویشامدی
۸۹	۱۰۸		خویشامد پوری خویشامدی
۹۰	۱۰۷		خویشامد پوری خویشامدی
۹۱	۱۰۶		خویشامد پوری خویشامدی
۹۲	۱۰۵		خویشامد پوری خویشامدی
۹۳	۱۰۴		خویشامد پوری خویشامدی
۹۴	۱۰۳		خویشامد پوری خویشامدی
۹۵	۱۰۲		خویشامد پوری خویشامدی
۹۶	۱۰۱		خویشامد پوری خویشامدی
۹۷	۱۰۰		خویشامد پوری خویشامدی
۹۸	۹۹		خویشامد پوری خویشامدی
۹۹	۹۸		خویشامد پوری خویشامدی
۱۰۰	۹۷		خویشامد پوری خویشامدی

ردیف	تاریخ	شرح	ردیف	تاریخ	شرح
۱	۱۳۰۲	۲۸	۱	۱۳۰۲	۲۸
۲	۱۳۰۲	۲۹	۲	۱۳۰۲	۲۹
۳	۱۳۰۲	۳۰	۳	۱۳۰۲	۳۰
۴	۱۳۰۲	۳۱	۴	۱۳۰۲	۳۱

1e/0GGau8